

Utbildningsinspektion i Ängby och Vassunda rektorsområde

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av rektorsområdet

Ängby skola:

Skolform:	Antal elever/barn
Förskoleklass:	36
Grundskola:	313

Vassunda skola:

Skolform:	Antal elever/barn
Förskoleklass:	7
Grundskola:	63

Utbildningen vid Ängby skola omfattar förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–6 och två fritidshemsavdelningar. Undervisningen i grundskolan är organiserad i 12 åldershomogena klasser. Klasstorleken varierar från 17 till 33 elever. En elev är funktionshindrad.

Ängby skola ligger i centralorten Knivsta. I en annan del av skolhuset finns en förskoleavdelning, Fikonet. Ytterligare en förskoleavdelning ska öppnas inom kort.

Utbildningen vid Vassunda skola omfattar förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–5 och en fritidshemsavdelning. Undervisningen i grundskolan är organiserad i fyra klasser: F-1, 2–3, 4 och 5. Klasserna består av 15–18 barn. En elev går i en annan skolform.

Vassunda skola byggdes i slutet av 1800-talet och är belägen på landsbygden. På kort promenadavstånd från skolan finns gamla Vassunda småskola som idag fungerar som matsal. Flertalet elever har skolskjuts.

Det finns en gemensam rektor med 20 procent tjänstgöring på Vassunda och 80 procent på Ängby.

Genomförandet av inspektionen i Ängby och Vassunda rektorsområde

Skolverket sände den 13 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för Ängby och Vassunda skolor har bestått av undervisningsråden Elisabeth Ritchey och Pia-Lotta Fellke. Besök i Ängbyskolan genomfördes den 22–23 september 2003. Besök i Vassundaskolan genomfördes den 18 september 2003.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering till kommunen av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Ängby och Vassunda skolor, dels den information som samlats in vid observa-

tioner, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem etc.

I Ängby och Vassunda skolor genomfördes intervjuer med elever i årskurserna 2, 4 och 5, lärare, skolsköterska, föräldrar samt rektor. Under besöket fördes också samtal med barn och personal från förskoleklasserna och från fritidshemmen. Lektionsbesök samt besök i förskoleklasserna och på fritidshemmen genomfördes.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

I Ängbyskolan råder vid tillfället för utbildningsinspektionen ett trivsamt lärandeklimat. Eleverna är engagerade och fokuserade på sina arbetsuppgifter. De uppger att det är roligt i skolan och att de trivs. Ibland förekommer dock bråk på rasterna, framför allt i skogen, dit rastvakterna inte går.

I intervjuer och observationer i Ängbyskolan framkommer att eleverna har ett visst inflytande över arbetssätt och arbetsformer. De får t.ex. arbeta med eget valt arbete efter att föreskrivna arbetsuppgifter är avklarade och de får ofta välja om de vill arbeta enskilt eller i grupp. Deras möjligheter att påverka innehållet i undervisningen framstår dock inte som särskilt stora.

Elevernas möjligheter till inflytande via formella beslutsorgan som klassråd, elevråd, matråd och miljøråd bedöms som mycket goda i Ängbyskolan. Lokala arbetsplaner finns som reglerar denna form av elevinflytande och eleverna uppger samstämmt att de får vara med och fatta beslut om t.ex. reglerna på skolan, lekmaterial på skolgården, maten, m.m.

I Vassunda skola uppger eleverna att de trivs på skolan, vilket också bekräftas av föräldrarna. Ibland förekommer dock bråk och osämja och förra läsåret hade man problem med kränkningar i en elevgrupp, vilket resulterade i att en av eleverna bytte skola. Problemen är ännu inte lösta helt och hållet, men man arbetar aktivt med svårigheterna och såväl eleverna som föräldrarna är involverade.

Elevernas möjligheter till inflytande över sitt eget lärande framstår som relativt små i Vassunda skola. Enligt intervjuer och observationer är det oftast läraren som bestämmer vad eleverna ska arbeta med och hur arbetet ska gå till. Sällan är eleverna delaktiga i beslut rörande undervisningens innehåll och uppläggning.

Sammanfattningsvis kan arbetet med normer, värden och förhållningssätt på båda skolorna förbättras. Framför allt i Vassundaskolan bör elevernas möjligheter till inflytande över sitt eget lärande utökas för att svara mot kraven i läroplanen. I Ängbyskolan bör rastvaktssystemet ses över så att det omfattar alla delar av utomhusmiljön.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Ängby och Vassunda skolor kontrolleras och dokumenteras elevernas kunskapsutveckling fortlöpande. Olika läsprojekt, bl.a. Läslotsen, pågår, och i årskurserna 1 och 2 sker en uppföljning av elevernas läs- och skrivförmåga. I Ängbyskolan genomförs även ytterligare läs- och skrivprov. På båda skolorna kontrolleras elevernas kunskaper i matematik i årskurserna 1 och 2. Det finns ett uttalat intresse från lärarhåll att komma igång med att fortlöpande dokumentera och utvärdera elevernas kunskapsutveckling enligt den s.k. Portfolioprincipen, som innebär att eleverna under en längre tid samlar sina arbeten och tränas i att sätta mål, reflektera över och utvärdera sin egen kunskapsutveckling.

Lokala bearbetningar av kursplanerna har utarbetats i båda skolorna, men kunskapsmålen för de olika ämnena är inte självklart kända av elever och föräldrar.

Enligt kommunens sammanställning av de nationella provens resultat 2003 för årskurs 5 har 87 procent av eleverna i Ängbyskolan "tillräckliga kunskaper" i svenska. I matematik har 85 procent av eleverna "tillräckliga kunskaper", och i engelska har 89 procent "tillräckliga kunskaper". Skolverkets inspektörer tolkar resultatet som att "tillräckliga kunskaper" innebär att eleverna har nått målen.

Vassunda skola hade förra läsåret inga elever från årskurs 5.

Sammanfattningsvis finns det ett väl utvecklat system för kontroll och uppföljning av elevernas kunskapsutveckling, framför allt i läsning och skrivning. Resultatet av de nationella proven i årskurs 5 visar att 85–90 procent av eleverna når målen. Skolverkets inspektörer vill dock påpeka att det är viktigt att resultatet analyseras för att läggas till grund för åtgärder mot ökad måluppfyllelse.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I både Ängby och Vassunda skolor pågår ett fortlöpande arbete med värdegrundsfrågor med utgångspunkt från skolans fyra nyckelbegrepp respekt, ansvar, gemenskap och trygghet. Det förekommer ständiga diskussioner och gruppövningar i klasserna som handlar om förhållningssätt, trygghet, kamratskap, etc. På båda skolorna finns en kursplan i social och emotionell utveckling som lärarna uppger att de arbetar utifrån. Eleverna berättar att det ibland blir bråk mellan elever och att de då brukar säga till någon vuxen som alltid hjälper till.

Det finns ett gemensamt handlingsprogram – som skolorna kallar för lokal arbetsplan – mot kränkande behandling. I detta är målet att alla barn ska känna sig trygga i skolan och på fritidshemmet och att alla har rätt till kamratskap och gemenskap. Handlingsprogrammet innehåller förebyggande åtgärder, redogörelse för hur man upptäcker kränkande behandling samt vilka åtgärder som ska vidtas. Den tar dock inte upp någonting om relationen vuxna – elever. I Ängbyskolan används handlingsprogrammet regelbundet av lärarna och är väl känt av föräldrarna. I Vassunda uppger lärarna att de inte själva använder sig av handlingsprogrammet utan att detta i första hand är ett verktyg för mobbningsgruppen.

I båda skolorna finns s.k. mobbningsgrupper, som har till uppgift att vara till hjälp och stöd i konkreta mobbningsituationer samt att arbeta förebyggande och med kartläggning av mobbning.

Sammanfattningsvis pågår det i båda skolorna regelbundet arbete för att skapa en bra skolmiljö. I båda skolorna är det dock angeläget med fortsatt värdegrundsarbete eftersom det förekommer kränkande behandling elever emellan. Handlingsprogrammet mot kränkande behandling är detaljerat och bra, men inspektörerna vill påpeka vikten av att programmet är väl känt och aktivt används av alla i skolan. Handlingsprogrammet bör också involvera kränkningar mellan vuxna och elever. Likaså bör det arbete som utförs i de s.k. mobbningsgrupperna inte enbart innefatta mobbning utan alla former av kränkande behandling.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Ängby och Vassunda skolor är undervisningen organiserad med en ansvarig klasslärare som står för mer eller mindre all undervisning i sin klass. Ett undantag finns för eleverna i årskurs 5 i Ängbyskolan där en lärare undervisar båda klasserna i engelska och en annan i matematik.

I Ängbyskolan sker all undervisning i åldershomogena klasser, och arbetslagen, de s.k. teamen, är organiserade så att årskurserna 1, 2 och 3 bildar ett team och 4, 5 och 6 ett annat. Förskoleklassen och fritidshemmet bildar ett tredje team, och rektorn är inte helt nöjd med denna lösning med tanke på att fritidshems- och förskoleklasspersonalen arbetar skilt från övriga skolan. I Vassunda är förskoleklassen och årskurserna 1–3 organiserade i åldersintegrerade klasser, medan undervisningen i årskurserna 4 och 5 sker åldershomogent.

I Ängbyskolan arbetar eleverna varierat gruppvis eller enskilt och uppvisar relativt stor självständighet i arbetssättet. Vid de lektioner som inspektörerna besökte visade eleverna ett stort engagemang och koncentration på arbetsuppgifterna. Vissa möjligheter finns för eleverna att påverka arbetssätt och arbetsformer, t.ex. genom att de får välja arbetsuppgifter när de har klarat av det som redan är bestämt. Lärarna anger dock ramarna och villkoren för elevernas möjligheter till ansvar och inflytande. Lärarna bekräftar att de flesta lektioner planeras och styrs av dem.

Även i Vassundaskolan är de flesta lektioner styrda och planerade av lärarna och någon tydlig modell för elevplanering eller elevutvärdering finns inte. I enstaka klasser använder sig eleverna av planeringsböcker där de tillsammans med läraren skriver in vad de ska arbeta med under den kommande veckan i ett visst ämne. Eleverna uppger i intervjuer att de ibland får välja arbetsform, t.ex. grupparbete, om de ber om det, men för det mesta är det läraren som avgör såväl arbetsform som arbetssätt. Detta bekräftas av observationer.

Utvecklingssamtalen fungerar enligt föräldrarna mycket bra. De uppfattar att de får god information om vad barnen lär sig, vilka mål de arbetar mot och om barnens sociala utveckling. Målen är dock snarare utformade som att eleverna ska producera ("hinna med") ett visst antal sidor ur läroboken än som kunskapsmål.

I respektive skola finns ett elevvårdsteam som består av rektor, specialpedagoger och skolsköterska. Teamet träffas ca en gång i månaden för att prata om situationen i klasserna. Ibland deltar lärare som vill diskutera enskilda elever. De elever som är i behov av stöd får också det enligt lärare och föräldrar. Detta gäller såväl Ängby som Vassunda. Stödet är vanligtvis organiserat så att en specialpedagog arbetar med eleverna enskilt eller i grupp. För några elever finns elevassistenter.

På den ena fritidshemsavdelningen på Ängbyskolan finns 69 barn från årskurserna 2 och 3. Enligt föräldrar och personal är verksamheten mycket begränsad på grund av trångboddhet i kombination med många barn och lite personal. Det är ofta högljutt och bråkigt och barnen har svårt att hitta lugn och ro. Enligt föräldrarna berättar barnen hemma att de inte trivs och att det inte finns något att göra. Enligt dem handlar det mest om förvaring av barnen och inte om en pedagogiskt planerad verksamhet. Många av barnen i årskurs 3 uppges sluta i förtid, redan vid sportlovet, för att de inte trivs. Detta bekräftas av personalen som också uppger att de inte har möjlighet att bedriva en pedagogiskt planerad verksamhet fullt ut.

Sammanfattningsvis präglas den pedagogiska verksamheten i Ängbyskolan av ett varierat och självständigt arbetssätt. Inspektörerna bedömer dock att det

finns goda förutsättningar för förbättringar av elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över det egna lärandet. Fritidshemsverksamheten på Ängbyskolan bedöms sakna planeringsmässiga förutsättningar för att bedriva en godtagbar pedagogisk verksamhet. Det saknas en pedagogisk målmedvetenhet och planerad struktur för verksamheten, vilket måste åtgärdas. I Vassundaskolan är elevernas möjligheter till inflytande relativt begränsat. Diskussion bör därför föras på skolan om arbetssätt och arbetsformer och om hur eleverna kan ges ökat inflytande och mer ansvar över sitt eget lärande. I båda skolorna bör kunskapsmålen tydliggöras.

Båda skolorna har ett genomgående bra elevvårdsarbete och utvecklingssamtalen uppfattas av föräldrarna som mycket bra.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Rektorsfunktionen är delad mellan de båda skolorna med 80 procent tjänstgöring i Ängbyskolan och 20 procent i Vassundaskolan. Ca två gånger i veckan kommer rektorn till Vassundaskolan och håller bl.a. i ett informationsmöte för personalen. Personalen i Vassunda uppger att de mycket sällan har möjligheter att prata med rektorn och att hon sällan eller aldrig deltar i den dagliga verksamheten. Vid sjukdom eller praktiska problem vänder sig personalen till skolans administratör, som visserligen är placerad på Ängbyskolan men som alltid finns tillgänglig på telefon. Båda skolorna uppger att de saknar ett pedagogiskt ledarskap i rektorn. Trots detta uppfattar personalen på båda skolorna att rektorn är förtrogen med verksamheten bl.a. för att hon är engagerad i elevvårdsarbetet och har god kännedom om de elever som är i behov av särskilt stöd.

Det finns en gemensam samverkansgrupp med facklig representation av personal från båda skolorna. Samverkansgruppen utgör enligt rektorn ett viktigt styrorgan och alla viktiga beslut fattas i den. Rektorn beskriver samverkansgruppen som hennes ”fönster mot undervisningen”, och genom den får hon insyn och kännedom om verksamheten.

Det finns ett skoloråd för respektive skola med såväl föräldra- som personalrepresentanter. Skoloråden fungerar bra på så sätt att många föräldrar är engagerade och driver frågor om t.ex. trafikmiljön, lekmaterial till skolgårdarna, etc. Frågor rörande budget och neddragningar har också engagerat föräldrarna, särskilt i Vassunda skola. Medan föräldrarna på Ängbyskolan är positiva till den information de får från rektorn, är Vassundaföräldrarna i stället kritiska.

Sammanfattningsvis är styrningen och ledningen av Ängbyskolan tillfredställande men det pedagogiska ledarskapet bör förbättras. Splittringen av rektors-

funktionen mellan två skolor innebär att Vassundaskolan brister i styrning och pedagogisk ledning, vilket bör förbättras. Skoloråden fungerar bra.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Ängbyskolan är en av de två skolor i kommunen som tar emot elever från övriga skolor för undervisning i slöjd, musik och idrott och hälsa. Eleverna från Vassundaskolan åker till Ängbyskolan för idrottsundervisning. Föräldrarna från Vassunda uttrycker dock önskemål om att eleverna borde få utnyttja den nyöppnade idrottshallen som ligger på gångavstånd från skolan i stället för att åka buss. De elever i Ängbyskolan som har språkval (tyska, franska, spanska) åker buss till Thunmanskolan. Detsamma gäller för elever som har undervisning i hem- och konsumentkunskap.

Enligt personal, föräldrar och elever från Vassunda skola finns det svårigheter i samband med skolskjutsarna, framför allt när eleverna slutar skolan. De många olika turerna splittrar eftermiddagsverksamheten för fritidshemmen. En förälder tog inför utbildningsinspektionen kontakt med en av inspektörerna och meddelade att bråk och kränkningar förekommer på bussresorna.

Verksamheten för den elev i Ängbyskolan som är funktionshindrad fungerar i stort sett bra med undantag från vissa begränsade möjligheter till aktiviteter i utomhusmiljön.

Sammanfattningsvis är tillgången till pedagogisk verksamhet och utbildning tillfredsställande. Rutinerna vid skolskjutsarna bör ses över och utomhusmiljön i Ängbyskolan behöver uppmärksammas med avseende på funktionshindrade elevers behov.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Ängbyskolan är man mycket trångbodd och ventilationen uppges vara otillfredsställande. Grupprum saknas och musikundervisningen sker i en stor hall. Musikläraren tycker inte detta begränsar möjligheterna till en bra musikundervisning. Detta bekräftas av observationerna. Idrottssalen uppges vara underdimensionerad.

Rektor uppger att under det senaste året ålades Ängbyskolan ett besparingskrav på två miljoner kronor, vilket bl.a. resulterade i kännbara nedskärningar på fritidshemmet. Inför innevarande läsår fick skolan dessutom ta emot många nya barn, bl.a. en hel klass från Alsikeskolan.

Så gott som alla lärare på Ängbyskolan – ca 97 procent – har pedagogisk utbildning. Även i förskoleklassen arbetar högskoleutbildad personal. Fyra lärare arbetar som specialpedagoger, varav två med specialpedagogutbildning, vilket motsvarar 2,75 procent tjänster. Lärartätheten för skolan kan betecknas som låg – ca 6,4 lärartjänster per 100 elever, vilket är drygt 1,5 tjänst under genomsnittet för hela riket som är 7,9.

På Ängbyskolans ena fritidshemsavdelning arbetar en barnskötare på 80 procent, som enligt uppgift kommer att gå på föräldraledighet under hösten 2003 och inte ersättas av någon vikarie. Därutöver finns på avdelningen den elevassistent som ansvarar för den funktionshindrade eleven samt en lokalvårdare som arbetar 2 tim/eftermiddag.

Lokalerna i Vassunda har fått styra organisationen av klasser. De är mycket ojämna i storlek och vissa klassrum sväljer inte mer än ett begränsat antal elever. Föräldrarna tycker dock att lokalerna är charmiga. Under flera år har skolan varit nedläggningshotad på grund av minskat elevunderlag. I våras tog nämnden ett beslut att skolan skulle få vara kvar ytterligare ett läsår. Med ett sparbeting på en miljon kronor, drogs tjänster in, bl.a. en elevassistent samt personal på fritidshemmet.

Personalen i Vassunda skola bildar ett gemensamt team med 10 anställda. Lärartätheten för skolan kan betecknas som relativt hög – ca 8,2 lärartjänster per 100 elever, vilket är något mer än genomsnittet för hela riket som är 7,9. De upplever dock en hög arbetsbelastning med alltför lite stöd av rektorn. Personalen saknar egna arbetsrum och är hänvisade till klassrummen, där de flesta datorer uppges fungera dåligt – t.ex. fungerar inte Internetuppkopplingen och skrivaren är trasig.

I Vassunda skola har 56 procent av lärarna i årskurserna 1–3 pedagogisk utbildning och 96 procent i årskurserna 4–5. På skolan finns en speciallärare.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att lokalerna behöver ses över såväl ur arbetsmiljösynpunkt som i förhållande till antalet elever och elevgruppernas storlek. I Ängbyskolan finns det många elever på liten lokalyta, och i Vassundaskolan saknar lärarna tillfredsställande arbetsplatser. I Ängbyskolan är personalens utbildning hög utom på en av fritidshemmets avdelningar. På den avdelningen finns det enligt Skolverkets inspektörer risk för att antalet vuxna inte räcker till för att ge barnen en tillfredsställande tillsyn och en pedagogiskt meningsfull fritid. Detta skall åtgärdas. I Vassundaskolan behöver utbildningsnivån för personalen i förskoleklassen och i årskurs 1 förbättras.

Skolverkets inspektörer vill också påpeka att det mer eller mindre renodlade klassläraresystemet innebär dels att lärare som är utbildade enligt den nu aktuella lärarutbildningen inte har behörighet att undervisa i flera ämnen, dels att möjligheterna till pedagogiskt samarbete inom de s.k. teamen är begränsade. Detta gäller för båda skolorna.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolornas verksamhet till stora delar fungerar bra och tillgodoser en utbildning i linje med de nationella bestämmelserna och målen för grundskolan. Både Ängbyskolan och Vassundaskolan har ett genomgående bra elevvårdsarbete och utvecklingssamtalen uppfattas av föräldrarna som mycket bra. I båda skolorna finns ett väl utvecklat system för kontroll och uppföljning av elevernas kunskapsutveckling.

Mot bakgrund av inspektionens slutsatser finns det anledning att utveckla verksamheten inom följande områden:

För båda skolorna gäller detta följande

- förtydligande av kunskapsmålen för eleverna.

För Ängbyskolan gäller det även

- styrning och ledning med avseende på det pedagogiska ledarskapet,
- fördjupat värdegrundsarbete bl.a. med inriktning på ökad trygghet i utomhusmiljön,
- översyn av lokalerna med avseende på antalet elever och elevgruppernas storlek.

För Vassundaskolan gäller det även

- styrning och ledning av den pedagogiska verksamheten,
- strategier för att öka elevernas möjligheter till inflytande och ansvar över sitt eget lärande,
- personalens utbildningsnivå i vissa klasser.

Skolverkets inspektörer vill också påpeka att det mer eller mindre renodlade klasslärarsystemet innebär dels att lärare som är utbildade enligt den nu aktuella lärarutbildningen inte har behörighet att undervisa i flera ämnen, dels att möjligheterna till pedagogiskt samarbete inom de s.k. teamen är begränsade. Detta gäller för båda skolorna.

Varje skola skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av skolan. Kvalitetsredovisningen kan därmed bli ett värdefullt hjälpmedel för att utveckla och förbättra flera av ovannämnda utvecklingsområden.

I ett avseende lever Ängbyskolan inte upp till författningarnas krav. På denna punkt skall åtgärder vidtagas. Det gäller en av avdelningarna på Ängbyskolans fritidshem

- förutsättningar för den pedagogiska verksamheten med avseende på pedagogisk målmedvetenhet och struktur för verksamheten, personalens utbildning samt antalet vuxna.

Datum	Ort
2003-02-11	Stockholm

Elisabeth Ritchey
Pia-Lotta Fellke